

18. 11. 2013

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příplatky mimo základní kapitál společnosti s ručením omezeným v současnosti i blízké budoucnosti

V souvislosti s účinností zákona č. [90/2012](#) Sb., zákon o korporacích (dále jen „zákon o korporacích“) dojde od 1. ledna 2014 k některým více či méně významným změnám v právní úpravě týkající se příplatku mimo základní kapitál u společností s ručením omezeným (dále jen „příplatek“), která je v současné době obsažena v zákoně č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, v platném znění (dále jen „obchodní zákoník“). V rámci tohoto článku bude poukázáno, o jaké konkrétní změny vlastně půjde.

Příplatky společníků jsou v praxi často využívaným způsobem jak poměrně rychle a flexibilně zvýšit vlastní kapitál společnosti s ručením omezeným. Další variantou, kterou nabízí jak současná právní úprava, tak i úprava obsažená v zákoně o korporacích, je pak zvýšení základního kapitálu. Druhá z uvedených možností nicméně představuje ve srovnání s poskytnutím příplatku technicky i časově náročnější proces.

Aktuálně platná a účinná pravidla pro příplatek jsou obsažena v ustanovení § 121 obchodního zákoníku. Zákon o korporacích pak upravuje příplatky v rámci ustanovení § 162 až § 166. Oběma úpravám je přitom společné, že umožňují dva základní režimy poskytnutí příplatku s ohledem na prvek dobrovolnosti, a to sice režimy příplatku povinného a dobrovolného.

Povinný příplatek

Pokud jde o povinný příplatek, pak je dle současné právní úpravy nezbytné, aby uložení příplatkové povinnosti společníkům připouštěla společenská smlouva, respektive zakladatelská smlouva společnosti. Jestliže je tedy ve společenské smlouvě nebo zakladatelské listině tak určeno, je valná hromada společnosti oprávněna uložit společníkům příspěvek příplatek, a to až do poloviny základního kapitálu podle výše vkladů jednotlivých společníků. Jinými slovy příplatek může být uložen každému společníkovi maximálně do výše poloviny jeho vkladu do základního kapitálu. V této souvislosti je důležité uvést, že povinný příplatek může být poskytnut pouze peněžitou formou.

Valná hromada rozhoduje o uložení povinnosti poskytnout příplatek v souladu s ustanovením § 125 odst. 3 písm. n) obchodního zákoníku prostou většinou, nestanoví-li společenská smlouva či zakladatelská listina jinak, přičemž o rozhodnutí valné hromady musí být dle ustanovení § 141 odst. 1 obchodního zákoníku pořízen notářský zápis.

Pakliže společník nesplní uloženou povinnost a nezaplatí společnosti příplatek v souladu s rozhodnutím valné hromady řádně a včas, pak mu hrozí sankce vyjmenované v ustanoveních § 113

odst. 2 až 6 obchodního zákoníku. Společník, který porušil povinnost zaplatit příplatek, je tak povinen platit úrok ve výši 20 % z nesplacené částky a dále může být na základě rozhodnutí valné hromady ze společnosti vyloučen.

Pokud společenská smlouva nebo zakladatelská listina společnosti neobsahují právo valné hromady uložit příplatkovou povinnost, pak v případě rozhodnutí valné hromady o uložení příplatku nebude mít takové rozhodnutí sankční účinky uvedené v ustanoveních § 113 odst. 2 až 6 obchodního zákoníku, ledaže bude tomuto rozhodnutí předcházet příslušná změna společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny. Při této příležitosti je vhodné podotknout, že v případě změny společenské smlouvy, která by měla za následek zakotvení práva na uložení příplatkové povinnosti ve smyslu ustanovení § 121 odst. 1 obchodního zákoníku, bude k rozhodnutí valné hromady o takové změně zakladatelského dokumentu třeba hlasů všech společníků, jak stanoví § 141 odst. 2 obchodního zákoníku.

Stejně jako současná právní úprava vyžaduje i zákon o korporacích, aby bylo právo valné hromady na případné uložení povinnosti zaplatit příplatek obsaženo ve společenské smlouvě nebo zakladatelské listině společnosti. Nová úprava nicméně opouští dosavadní zákonné omezení příplatkové povinnosti co do výše poloviny vkladů jednotlivých společníků a poloviny základního kapitálu společnosti. V tomto ohledu zákon o korporacích umožňuje, aby maximální souhrnnou výši všech poplatků, kterou bude možné v budoucnu uložit, stanovili společníci ve společenské smlouvě. Společníci tedy nebudou nijak limitováni v nastavení výše příplatkové povinnosti v rámci společenské smlouvy, což umožní valné hromadě rozhodnout o uložení povinnosti společníkům poskytnout společnosti i velmi vysoké příplatky. V případě absence výslovného limitu výše příplatkové povinnosti ve společenské smlouvě či zakladatelské listině společnosti nebude nicméně možné povinné příplatky uložit.

I nová úprava omezuje příplatkovou povinnost pouze na peněžité příplatky.

Zákon o korporacích nově výslovně dovoluje, aby si společníci ve společenské smlouvě sjednali, s jakými podíly bude příplatek spojen, a dále i to, zda společníci budou příplatek poskytovat v poměru svých podílů či jinak. V této souvislosti nicméně vyvstává otázka, zda by případná příplatková disproporce neměla být odůvodněna a případně vyvážena (kompenzována) jinými benefity spojenými s daným podílem (například vyšším počtem hlasů). I přesto je nicméně zřejmé, že nová právní úprava ponechává společníkům poměrně široký prostor k nastavení optimálních parametrů příplatkové povinnosti.

Stejně jako v nynější právní úpravě bude v souladu s ustanovením § 170 zákona o korporacích rozhodovat valná hromada společnosti o příplatkové povinnosti prostou většinou hlasů přítomných společníků, ledaže společenská smlouva či zakladatelská listina určí jinak. Na rozdíl od současného stavu se však pro rozhodnutí valné hromady nebude vyžadovat forma notářského zápisu, respektive dle nové terminologie veřejné listiny. Vzhledem k odvození odměny notáře za vyhotovení notářského zápisu od výše schvalované příplatkové povinnosti lze tuto změnu z ekonomického pohledu dotčených společností s ručením omezeným jistě kvitovat s povděkem.

V případě porušení uložené příplatkové povinnosti budou hrozit příslušnému společníkovi obdobné sankce jako v současné právní úpravě. Porušující společník bude v první řadě povinen uhradit společnosti úrok z prodlení ve výši dvojnásobku sazby úroku z prodlení stanovené jiným právním předpisem z dlužné částky, ledaže společenská smlouva určí jinak. Z toho vyplývá, že společenská smlouva bude moci výši úroku z prodlení stanovit odlišně. V druhé řadě pak bude možné společníka pro porušení jeho příplatkové povinnosti ze společnosti vyloučit, pouze však ohledně podílu, s nímž bude porušení příplatkové povinnosti spojeno.

Zákon o korporacích nově nabídne společníkovi, který s uložení příplatkové povinnosti nebude z

jakéhokoliv důvodu souhlasit, aby se uložení takové povinnosti vyhnul vystoupením ze společnosti. Společník tak bude moci učinit pouze ohledně podílu, na který je příplatková povinnost vázána. Pravidla pro vystoupení jsou obsažena v ustanovení § 164 zákona o korporacích.

První z podmínek pro vystoupení je, že společník pro příplatkovou povinnost nehlasoval. Lze dovodit, že tato podmínka bude splněna jak v případě hlasování společníka proti rozhodnutí o příplatkové povinnosti či zdržení se hlasování, tak i v případě, že se společník valné hromady, která o uložení povinného příplatku rozhodla, vůbec nezúčastnil.

Druhou podmínkou pro vystoupení společníka ze společnosti je pak skutečnost, že společník vystoupení ze společnosti ohledně příslušného podílu společnosti písemně oznámí. Písemné oznámení bude muset být učiněno v prekluzivní lhůtě jednoho měsíce ode dne rozhodnutí valné hromady nebo ode dne, kdy bylo společníkovi oznámeno, že valná hromada rozhodla o příplatkové povinnosti, nebo že bylo takto rozhodnuto mimo valnou hromadu.

Třetí podmínkou je splnění vkladové povinnosti spojené s příslušným podílem společníka.

Poslední podmínkou je pak absence odlišného ujednání společníků ve společenské smlouvě, které by vystoupení společnosti předem vyloučilo.

V případě splnění všech uvedených podmínek bude vystoupení společníka účinné posledním dnem měsíce, ve kterém bylo písemné oznámení o vystoupení doručeno společnosti.

Dobrovolný příplatek

Společník může na základě ustanovení § 121 odst. 2 poskytnout příplatek společnosti dobrovolně. I v tomto ohledu je zapotřebí souhlasu valné hromady, a to i v případě, že společenská smlouva tuto záležitost nijak neupravuje. Stejně jako u povinného příplatku, i zde rozhodne valná hromada prostou většinou, pokud nestanoví společenská smlouva či zakladatelská listina jinak, a i o tomto rozhodnutí musí být dle ustanovení § 141 odst. 1 obchodního zákoníku pořízen notářský zápis.

Obchodní zákoník se v předmětných ustanoveních výslovně nezmiňuje, zda je dobrovolný příplatek omezen pouze na peněžité plnění, nebo zda je možné, aby společník poskytl touto formou i příplatek nepeněžitý. Vzhledem k odlišným názorům, které se objevují v odborné literatuře, lze nicméně minimálně z důvodu opatrnosti doporučit, aby v rámci nepeněžitého příplatku bylo poskytováno pouze plnění peněžité.

Nová právní úprava poskytuje v souvislosti s dobrovolným příplatkem více možností. K poskytnutí příplatku nově postačí souhlas jednatele, a to i v případech, kdy společenská smlouva společnosti nebude k této problematice nic dalšího uvádět. Pokud by tento novým režimem společníkům nevyhovoval, bude možné jej v rámci společenské smlouvy změnit a například poskytnutí podmínit souhlasem valné hromady, jako je tomu v současnosti ze zákona.

Ustanovení § 163 odst. 2 zákona o korporacích pak nově výslovně umožňuje poskytnutí dobrovolného příplatku ve formě nepeněžitého plnění. Současně však citované ustanovení vyžaduje v souvislosti s poskytnutím nepeněžitého příplatku zhotovení znaleckého posudku za účelem jeho ocenění. Uvedené ocenění nepeněžitého příplatku se provede ve stejném režimu jako při poskytnutí nepeněžitého vkladu do základního kapitálu. Při oceňování nepeněžitého vkladu se přitom nově nebude vyžadovat, aby byl znalec jmenován soudem, ale jeho výběr bude plně spadat do působnosti jednatele.

Vrácení poskytnutých příplatků

Jak současná, tak nová právní úprava týkající se společnosti s ručením omezeným umožňují, aby byly

v minulosti poskytnuté příplatky společníkům vráceny. Výše příplatků určených k vrácení je však limitována rozsahem, v jakém převyšují ztrátu společnosti. Uvedené omezení je třeba považovat u obou právních úprav za kogentní.

Určité otázky vystávají ohledně skutečnosti, zda je dle současné právní úpravy nezbytné, aby o vrácení příplatku dle ustanovení § 121 odst. 4 obchodního zákoníku rozhodla valná hromada. Je třeba uvést, že názory na tuto problematiku nejsou v odborné literatuře zcela jednotné. Výkladem samotného ustanovení § 121 obchodního zákoníku lze dospět k závěru, že souhlas valné hromady se nevyžaduje. Pokud bude takový závěr připuštěn, spadá oprávnění vrátit příplatek (respektive rozhodnout o vrácení) do působnosti statutárního orgánu společnosti, nestanoví-li společenská smlouva, zakladatelská listina či rozhodnutí valné hromady jinak. Vzhledem k bezúplatné povaze vrácení příplatku jakožto bezplatnému převodu majetku ze společnosti na společníka je však důvodné se domnívat, že na takový převod je třeba aplikovat ustanovení § 196a ve spojení s § 135 odst. 2 obchodního zákoníku, a z tohoto pohledu se zdá být předchozí souhlas valné hromady s vrácením příplatku nezbytným.

Zákon o korporacích již podmínku souhlasu valné hromady s vrácením příplatku zmiňuje ve svém ustanovení § 166 výslovně.

Nad shora uvedené nová právní úprava stanoví konkrétní pořadí, v jakém mají být příplatky vráceny. Rovněž, pokud valná hromada nerozhodne jinak, vrátí se podle zákona o korporacích příplatek společníkovi vždy poměrně podle výše, v jakém jej poskytl.

Jiří Černý,
advokátní koncipient

[Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244
e-mail: info@samak.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)